

423
1872/3

ცისვარი.

1872

თბილისცო.

წელიწადი მეთექტესმეტე.

შოდება თხზულებათა:

I. — ჩემი თხოვნა დასუსტი (ლექსი) წ.

II. — კაცის ცხოვრების თავს გარდასაყალი, (ძო-
თხორბა ნათ.) ივ. კერესელიძესა.

ტფილის.

მარტინ ქადაგის ტიპოგრაფიაში.

XV

11.

ჩემი თხოვნა.

სიცოცხლისა, სიხარულის თვალები,
ქავ-წარბები, წამწამები შავები;
ნაწილები, ლოუბზედან სალები;
ეს მიძოვეთ, დაიარეთ ქალები!

* * *

ული თეთრი, როგორც რომ მარმარილო,
ცხვირი, ტუჩი, არ ჰქონდეს უმარილო;
კბილი სითეთრის დამბნედავი ალები;
ეს მიძოვეთ დაიარეთ ქალები!

* * *

ფუნჩულა და პაწაწინა ხელები,
წელ-წერწეტი, ჭკვიანური აზრები,
ანგელოზებრ მშვიდი სასიათები;
ეს მიძოვეთ დაიარეთ ქალები!

უეს პატარა, ბულგივითა ფუნჩულა,
უეს საცმელიც იაგუნდისა სულა,
წინ კაბაზე ბრილიანტის ღილები,
ეს მიბოვეთ, დაიარეთ ქალები!

* *

მისრა-მოსრა ასალ-ახალ მოდისა,
გული, მკლავი, უთეთოეს ქალალდისა,
ჭირნდეს ქალაქს დიდოოვანი სახლები;
ეს მიბოვეთ დაიარეთ ქალები!

* *

ოთახები ეგრონულად დართული,
შიგ ბუხრები მოღუღუნე ქართული,
სახლნაშიაც მარმარილოს ვანები;
ეს მიბოვეთ, დაიარეთ ქალები!

* *

მებელს ჭირნდეს სულ დისა გადაკრული,
კარებები იმითვე დაფარდული,
დ ფანჯრებსა ზანავესკა მქრალები;
ეს მიბოვეთ დაიარეთ ქალები!

* *

ცხენებიცა არლოვსკის ზავოდისა,
ეკიპაჟიც ზაგრანიცის მოდისა,
ჩუმათ გეტევით: გადმისადოს ვალები;
ეს მიბოვეთ, დაიარეთ ქალები!

* *

* *

არა სთხოვდეს არავისა არაუკრის,
იუს სრაძი ღიღებისა შესაუკრის,
ეუთმი ჰქონდეს, გაჭედილი ფულები . . .
ეს მიბოგეთ, დაიარეთ ქალები!

*

* *

ომ წამს ვითხოვ შესართავად იმასა.
დავპატიჟებ მეგობარს, მმას, უველასა,
თუ უარ გჰეო. მე დამიღეს თვალები;
ეს მიბვეთ, დაიარეთ ქალები! . . .

პ.

ნასუსი.

შენს თხოვნაზედ მეცინება ძალიან;
ვერც გაღსრულებ, რადგან არა ბრალიან!

შენს გულსა აქშეს ურიცხვი სურვილები,
სად მოვმებნოთ აკრე შემკობილები?! ..
უნდა ჰქონდეს მათ დანაშაულები,
რომ შენ შეგროოთ უბედური შეილები.

შენ მოსმებნე, მე კი არა მცალიან;
შენს თხოვნაზედ მეცინება ძალიან!

წელ-წერწეტსა მონარჩარე მიწეველს
დიდ კრებაში ჰირველ შესამჩნეველსა,
მშვენიერსა, სურნელების მფრქვეველსა,
პეპლუცობით ჭკუის დამაბნეველსა

შენ ვინ მოგცემს, შენთვის ვისა სცალიან?
შენს თხოვნაზედ მეცინება ძალიან!

ბრილიანტი თვალებს აგიჭრიალებს,
ლამაზების ჭვრეტას დაგიგვიანებს,
თვალ აბურვით უკუღმა გატრიალებს;
ბევრი ფული თვთ შენვე გაზიანებს.

გერ გიბოვნი, ამას ვწუხვარ ძალიან;
შენ მოძებნე, მე კი არა მცალიან!

შიმოხვრა რომ მოდაზედ შეიცვალოს?
ვამ თუ გულიც მალე გამოიცვალოს,
თვს სიმდიდრეც მერე სხვას ანაცვალოს,
მაგ გულიდამ გრძნობაც გამოგაცვალოს.

შენ მოსმებნე, მე კი არა მცალიან;
შენს თხოვნაზედ მეცინება ძალიან!

ნეტა რად გხეოს მარმარილოს ვანწყბი? ! . .
თუ დაუკასება, ლიახვძიც ებზნები.

შენ მოსმებინა ქართველური ქალები,
სხვა თუ შეგნება დაკიდება თვალები!

შენ ეძებე, მე კი არა მცალიან;
შენს თხოვნეზედ მეცინება მალიან! . . .

ბაური ცხოვრების თავზე გამოდის საფლაო.

(დასასწული).

ახლა დაუბრუჯეთ ჩეტის მოთხოვნის გმირსა:
აცის სული მიწის ნიადაგს მიყმებავსება, რომელიცა
შეიძლება არ შეიმუშავოს კაცის სელმა და იქნება გე-
რანა; ან დათესოს პური, რომელის მოსელა ღმერთსედ
არის დამოკიდებული, ან კიდევ ბოსტნეული გააჩინოს,
მაგრამ ამ შემთხვევაში მოვლა არის საჭირო, მინამ
აკრეფის დრო მოუვიდოდეს, თორემ უბრალო ბალახი
მოვრევა და სულ წასდება. ეს კანონი ბუნებისა, უნდა
შევაწეროთ დიმიტრიცეკის და სალომეია პეტროვნასა,
რომელიცა მირბიან კივისაკენ ეკიპაჟით, ვითომც და,
დიმიტრიცეკის სიტყვით ეირიმში დიდალი მამულები
იუდონ, იქ დასახლდნენ და ბედნიერად იცხოვრონ.

— თქმა, რა სასულეველის გემოს ვიცემოვნებთ! უუ-
ბნებოდა გასხვედ სალომეია პეტროვნა დიმიტრიცეკის და
უკურნებდა გულმარტალედ თვალებში.

— მართლაც სასუფელის გემოვნებას, მოუგო
დიმიტრიცები. ჩემინ იქ ბედნიერები ვიქწებით, — რაკი
ცხოვრება ინატროს კაცმა, ცხოვრება უნდა ერქშას!
ასლა, რას აკეთებს, ნეტა ვიცოდე შენი ქმარი?

— ახ, ნუ მომავონებ თუ გიყვარდე! სთქოს საჭიო-
მეია ჰეტრივნამ გრძნობით, — უნდა იცოდე, თუ რა
იძულებით შემრთეს ის წეული!

— ოჟ, ერთი შიამბე თუ ღმერთი გწამს, სასა-
მოვნოა ვიცოდე, უთხრა დიმიტრიცებიმ და თან დამ-
თქნარა.

— თთქოს წინათვე ვერძნობდი, რომ მე შენ
დავრჩებოდი. აკი არა, სულ უარს ვეუბნებოდი, არ მინ-
დოდა, მეჯავრებოდა.

— შენ სკარავს წინათ გრძნობა?

— ოჟ, როგორ არა! შენ?

— ოჟ, რასაკვირველია! წინათ გრძნობა არ იუ,
რომ მოსკოვში წამოვედი, თითქოს გულმა მითხრა,
შენ შეგვერებოდი.

— იქნება მართლა? მერე რა გითხრა გულმა?

— რა მითხრა, თითქოს გულმა გელი-მერა
მოსკოვში წადიო, იქვე შემიუვარდი, ჯერ არ მენასე,
ვიცოდი, მივხვდი რა სიტკბოებასაც ვიგემებდი; ჩემი
გული რაღასაც ემებდა, მოსკოვში რომ მოველი და შენ
პი ვიზოვნე.

ამ სიტუაციაზე, მარცხნა კელი დიმიტრიცებიმ, შეასო პატარა უუოსა, წინ რომ ედვა ფულით და ბილეთებით სავსე, რომელიცა მოეტაცა ქრისტიან სალომეია ჰეტროვნას, და მარჯვენა კელი გადახვია სალომეიას.

— ეს საკვირველია!

— ძალაან, ძალიან საკვირველი!

ამასობაში ჩურცი მგზავრები მოგიდნენ ქალაქს ტულში, დიმიტრიცები უბძანა პუჩერს გოსტინნიცაში შეებრუნებინა.

— ტრახტირში? ჭყითსა კუჩერმა.

— ჭო, მეთქი!

— ახ! არა, სჯობია სადმე საკუთარი სახლი ვიქირაოთ! ტრახტირში როგორ იქნება, ჩემს დღეში ტრახტირში არა ვეოფილვარ, არა, არა. ანბობდა სალომეია ჰეტროვნა.

— რას ანბობ? რა სირცხვილია გოსტინიცაში ჩამოხდომა. მგზავრები უოველთვის აქ ჩამოხდებიან სოლმე.

— არა, არა, არ შემიძლიან! მერე რაღა მეშველება, მცნობს ვისმეს რომ შევეუეთოთ.

— მერე რა უოთ? ეს უფრო კარგი. ოუ მოსკოვში წამსვლელნი არიან, მოკითხეას დააბარებ შენ მცნობებთან და ბოდიშს მოიხდი, რომ წამოსვლის დროს არავის გამოესალმე.

— ოჟე, მაგას რას ანბობ? მაგ სირცხვილს მე გერი ავიტან! — უცი ციდობისას ცინიდ იძი ზე მარტო და მარტო კი რა ჩნდევია? განა გრცხვენიან ჩემთან ეოფნა? ეგ ზო ვიცოდი! თუ ჩემთან წამთსვლა გრცხვენიდა, მაშ რალას მომღევდი.

— კარეფა დადგა ტრასტირის წინ; ბიჭმა გაული გარეტის გარები. — ეგ არ ვიცოდი. ამბობდა დიმიტრიცეკი, — რადგანც აგრეა, მე შენ გაგანთავისულებ სირცხვილისაგან. დიმიტრიცეკი, რომ უნდა გამოვარდნილიერ კარეტითგან, და მაშინვე ავარდნილიერ ტრასტირში.

— ნიკო! შეუძახა სალომეია შეტროვნამ დიმიტრიცეკის, რა დაუჭირა სერთუკის კალთა.

— თავიდასმანებე, ავიდე, მიუკო დიმიტრიცეკიმ. — ნუ ჯვერობ ჩემზედ! როგორც შენი სურვილი იყოს, ისე მოიქეცი ჩემთ სულო, მოდი მოქსმარე გამოვიდე კარეტითგან.

— ეგ სხუა არის; წინააღმდეგობას ქალისაგან გერ ავიტან; რომ ვთქტა: ასე, ასე უნდა იყოს, — ჩემთვს სულ ერთია, ვინც უნდა იყოს, ჩემი ხასიათი ეს არის.

— ას, ნიკო, როგორი ფიცხის გულისა სარ! უთხრა სალომეია შეტროვნამ, როდესაც შევიდნენ ტრასტირის ნომერში.

— მე ბუნებითვე ერთი კაპიტანი მჭირს, თუ წინა-აღმდევობა გამიწია ვინმექ, მაშინათვე სულერთან მივ-ლეწ-მოვლეწავ, სთქოს გაჯარებით დიმიტრიცეკიმ.

დიმიტრიცეკიმ უბმანა სადილის მოტანა და ერთი ბოთლი შამჩანცეისაცა.

— ჩეცნ, სულიერჯან, ჩეცნი სადლეგრმელო ჩეცნ თვთან დავლიოთ; ეს უფრო უკეთესი იქნება. სხეულიანათ ვერ დალექს ჩეცნს სადლეგრმელოს; ენით ილაპარაკებენ მსოლოდ, სხეულიან არავერი. პირათ გეტეგიან „ლმერთმა გადლეგრმელოს“ და გულში კი ანბობენ, ეშმაკებმა წაიღოს შენი თავიო. რეცილია? ასე არ არის?

— სწორეთ ეგრეა!

— აბა და ჭა, მოიტა ბოკალი, მივასალოთ ერთ-მანერთს და ჩაგვპრომეტოთ. შენა სარ ჩემი იმედი, მე შენი მეგობარი! სთქოს ქეიფში მოსულმა დიმიტრიცეკიმ.

— შენი სადლეგრმელო იუოს! ჩემი სურვილი სომ იცი, შენთვის ცუდს არ მოვინდომებ.

— ეგ რა ცოტა მოსვი?

— მეტი არ შემძლიან ნიკო.

— ჭმ! ეგ ცუდი ნიშანია! ცივად უოსრა დიმიტრიცეკიმ, ჩემი სურვილია რომ დალიო სულ!

— კიდევა ჯავრობს? ოდონდა ნუ გაჯარდები და დავლევ!

— აი, აკრე აი! ასლა კი მიუვართხარ! თუ გინდა
ჩეტინში ერთი ჭავჭამითი იუოს, ჩეულებაც ერთი უნდა
ვიქონიოთ. უთხრა დიმიტრიცეკიშ.

სადილს უკან, დიმიტრიცეკი შევიდა იმ ზალაში,
სადაცა ბელიარდსა თამაშობდნენ. ბელიერდის თამაშობა,
იმისჩესელობა იუო ერთის მინუტის შემდგომს ისმო-
და საბილიარდოშა ეს სმები:

მოგზიდთაწევილი! უვიროდა დიმიტრიცეკი, რო-
მელიცა ეთამაშებოდა ერთის როტმისტრის.

— კერძო ბოთლით შამპანსკი გაასხნევინ.

დოლარ დფოლე ლომოც და აშრ თუმანია, თითო მო-
გება. ანბობდა დიმიტრიცეკი.

— ეს ბევრია, უმასუსებდა როტმისტრი, — უფაღლ
აფიცერებო, თქეცნ უნდა გასცეო ჩასუსი, მაგრენი ფუ-
ლირისრა მაქს.

— ჩეტინ მივცემთ ჩასუსი, შექვეირეს აფიცერებმა.
ამასობაში დიმიტრიცეკიმ ორას თუმნამდინ წააგო;
ცის ჭკუიდგან გამოსული, და გატაცებული მაინც არ
შეებოდა თამაშობას. ამ დროს ვიღაცამ ზალის კარე-
ბი გააღო და სალომეია ჰეტროვნამ რა თვალი შეა-
წრო დიმიტრიცეკის, დიდად შეწუხდა დაუეცირა:

— ნიკ!

— მოვიდა კიდევ წევილი შარი! უვიროდა დიმი-
ტრიცეკი.

როდესაც სალომეიამ ნასა, დაძანებით ვერა გააწეორა, მივიდა ახლოს და იქიდგან უძასოდა ...

— დოო არის მოშორდე, ნიკო!

— ფუ! აბა თუ ჩაგარდეს შარი! ანბობდა დიმიტრიცევი.

— დოოა თავი დაანებოთ ნიკო, თამაშობასა. კი-ღევ განუმეორა სალომეიამ.

— თავიდგან მოშორდი, ერთი მამა-გიცცსონდა, რა შენი დარდი მაქტეს. კიღევ არ იქნა ვერ ჩაგაგდე შარი. კართობით ლაპარაკობდა დიმიტრიცევი.

სალომეია ჰეტრიოგნა შიშისაგან შეკრთა, ისე დაუ-უვირა დიმიტრიცევიმ.

— უნდა ყელმეორეთ ვითაშაშოთ, ვერი არ არის. ეს არ იქნება. უვიოდდა დიმიტრიცევი.

— ეს როგორ იქნება. არ შეიძლება. ეუბნებოდა როტმისტრი.

იმან წააგო ექვსჯერ, რომ არ იქნა, შარები გადა-ეარა და თავი მიანება.

— დანარჩენს ფულს ახლავე მოგიტანთ, სთქმა დიმიტრიცევიმ და გაუიდა.

სალომეია მდივანზედ იჯდა, თვალებზედ კელები მიეფარა და ლომად ჩაფიქრებულიყო. იმის ფიქრში, ასალი სიეტარული, ებრძოდა იმის აშარტაგანებასა.

— ეს რა მცენავი, ჩემი მეცობარო, უოსრა დიმი-

ტრიცკიმ რა მოუსლოვდა.

სალომეიამ ბასუსი არა მისკარა.

— მაგრამ მაინც მე შენ არ გამტეუნებ, რადგანაც
არ იცი ბილიარდის ანგარიში, მაგრამ შემარცხვინე კი.

— რით შეგარცხვინე? შენ შემარცხვინე, მე კი
არა!

— ჴმ! ახლა სიასხსლემ გამიარა და ამისათვის მე
შენ აგიხსნი. ბილიარდში ერთი თამაშობა არის,— თუ
არ მოიგე, უნდა დასასჯელად ან ფული მისცე და ან
ბილიარდის ქვეშ ჩაგსონ. როდესაც ამას ვთამაშობდით,
შენ დამიძახე, შემძალე. წაგვე და უნდა ბელიარდ ქვეშ
ამოვესვეთ. მე სირცხვილით აბა როგორ ამოვჯდებოდი. ახლა
ჩემი წინააღმდეგი ან დუელში უნდა გამოვითხო-
ვო, ან არა და, იმდენი ფული უნდა მივცე, რომ ჩემი
ნამუსი გავიწმინდო; ისევე დუელში უნდა გამოვითხო-
ვო, ამისათვის რომ ფული საიდან მივცე, შენის ფუ-
ლითვან სომ არ მივცემ. ახლა კი მშეიდობით!

— ნიკო! ნიკო! უთხრა სალომეიამ რა დაუჭირა
დიმიტრიცკის კალთები მაგრა, მე შენ არ გავიშვებ!

— არ შეიძლება ჩემო სულო, ბატიოსნების სუ-
ლია, მსოლოდ შეიძლება, ან ფულით, ან არა და სიკუ-
რილით.

— ახ! მე შენ არ გიუვარვარ. თუ კი რამ მაბა-
დია შენი არ არის!

— ოო! ახლა ვხედავ, რომ შენი სსიფიქალისტი განეზომელია. მაპატიე, რომ არა მჯეროდა!

— რამდენი გინდა ჩემო მეუობარო ფული? აი გასაღები უუთისა, რაც საჭირო იუოს, ამოიღე და მიეცი ჩეარა!

— მივცემ და ჩეარა წავიდეთ აქედანა! უსვინიდისიები, ის სომ არა სჯერათ, ფულს რომ მასდევინებენ, ბელიარდის ქვემაც უნდა ამოვესვეთ, ანბობდა დიმიტრიცეკი და თან ფულს იღებდა.

— მე სომ დანაშაული არა მაქტეს?

— შენ რათ გექნება დანაშაული, რომ არ იცოდი თამაშობის საქმე. ქაღალდის თამაშობა სომ არ არის, რომ გეერდით მომიჯდე.

— ას, იმედი მაქტეს ქაღალდს არა თამაშობ.

— ვინ გითხოა, ვთამაშობ კიდეც და მაღიანაც მიუვარს.

— არა ჩემო საუშარელო, არა მჯერა, შენ პოეტი ხარ, გამოჩენილი ლიტერატორი, ტევილათ დროს ქაღალდის თამაშობაში არ დაჰყარგავ.

— არა, არა, სიტუაცია აღარ მითხოა ლიტერატურაზედ, პოეტობა რას მიქვიან; მე შენ გიკრძალავ პოეზიაზე აღარა თქვარა.

— რათაო, ჩემო მეუობარო?

— რათაო და, ისე.—უმიზეზოთ გიკრძალავ.

— ეგ საძინლებაა! მაშ არ უნდა მითხოა?

— რომ ვითხოა, მიზეზიც უნდა აგიხსნა, მიზეზი
რომ არა მაქტეს, აბა რა ვითხოა.

— არ მესმის!

— მადლობა ღმერთს რომ არ გესმის.

— აგრეთვი გამოჩენილი მწერალი ვინა ჭ ვინ
ლიტერატურის წინააღმდეგომა. . .

— გამოჩენილიო? მე? ტევილად გაგიგონია? აბა
რა წაგიკითხავს ჩემის თხზულებითვან?

— ას, ჭო, ბევრისგან ბევრი, აბა ვინ მოსთვლის
სახელებსა. . .

— ჭო, რასაკვირგელია მწერლების თხზულებაების
სახელების მოკონება მნელია, ამისათვის რომ უოფელ-
თვის იმათ თავის თხზულებისათვის, გონივრული სახე-
ლი დაურქებულიათ. არა, შენ ის მითხარ, ჩემის პოემით-
ვან არა გახსოვსრა?

— შენ ისეთის კილოთი მელაპარაკები, რომ
ლიტერატურაზედ ლაპარაკი გეჯავრება, ამისათვის მეტს
მეტ არაფერს გეტშევი.

— გესმის ჩემო სულიკო, მიზეზი თავის-თავაღვე
გამოჩენდა, შენ ჩემი თხზულება არ წაგიკითხავს, ამისა-
თვის რომ მე ჩემს დღეში არაფერი არა დამიწერიარა.

— ას, თავი დავანებოთ ღუშის გულისათვის
ლიტერატურაზედ ლაპარაკსა!

— ეს ძრიელ გარე! ეს უგეთესი, რომ ორივეს გვეჯავრება! გავმტავრდეთ, გავმტავრდეთ ჩურცნის გზა-სედ, თორებ შორი გზა გვაქშის.

კიევის ქალაქამდინ ჩურცნის გარეულს გმირებს, შესანიშნავი არა გადასედიათრა. კიევში ჩამოსტნენ ისი-ნი ერთის ურის ტრასტირში, იქ თავისუფლად სუნ-თქავდა დიმიტრიცკი, როგორც თავის სახლში მისული თითქოსო. იმას არავინ ჰევანდა ქვექანაზედ, მხოლოდ სალომეიას მეტი, რომელიცა ეჭირა ბრჭყალებს ქექ, მაგრამ ისიც ისეთი გაზღიული იქო, ისეთის ქცევისა, როგორც განათლებული და გარეად გაზრდილი, რომ გზაზედ მრიელ მობეჭრდა დიმიტრიცკის, იჭიმებოდა, იშმორებოდა და სმირად ამთქარებდა.

— ფუ! რა ბარეად გავისადე ჩემ ჭირად, ანბობდა დიმიტრიცკი და თან იშმორებოდა.

— ხომ არ დაიღალე ჩემო მეგობარო? ეუბნებო-და ნაზის წმით სალომეია.

— დავიღალე ჩემო სულიკო, სულ დამამტვრივა ეკიძაფება.

— ფუ! აქ უნდა დავისვენო! შენ მინამ აქაურო-ბას დაალაგებდე, მე წავალ სახლის დასაჭერად ქირითა, ამისათვის რომ, მართლად და, არ გარეა ტრასტირში დგომა.

— შენ ეოველთვის გვიანა სდები ჩემთან თანახმა,

ან შენ რათ მიღისარ, მე მარტო როგორ გავსძლო,
სხუა გაგზავნე ვინმე.

— მართლა, კარგა რამ მომავონე, პოვარიც უნდა
დავიჭირო, რომ ფრანციზელი საჭმელები გამიკვთოს.

— თვე, მართლა და, ვერ მიჭამია ტრასტირში
გაკეთებული საჭმელები.

— ვიცი, ვიცი; მე ვსედავდა რომ ჩემის სათრი-
სათვისა სჭამდი. მე ვიცდები რომ შენი ცხოვრება სამო-
თხედ გადავაჭციო. მშვიდობით ჩემო ანგელოზო, ერთ
მინუტს.

— ერთი მინუტიც გავიდა, საათიც, შეა-ღამეც შეი-
ქნა, რომ ღიმიტრიცეი ჯერ კიდევ ვერ მოვიდა. სალო-
მეია გულ-შეწუხებული იჯდა. ტრასტირის მოსამსახუ-
რები აქეთ იქით გაგზავნა მოსამებნელად, ურიები, თუ
იმათი გოგოები; მერე ეს ურიები ისეთნი სალსნი
არიან, რომ დაუძალავი არა დარჩებათ რა, მაშინათვე
იძოვნიან, იმათაც იძოვნეს, ღიმიტრიცეი, ვიღაცა და
სადღაც კომპანიაში ქიფს ეწეოდა და რომ ნახა ამას
დაეძებდნენ, შემოუუვირა.

— დამეკარგენით აქედან თქუცნ ურიებო, თორებ
ცხეირ-პირს დაგამტვრევთ. გესმით!

შეუტევდა, გალანძღავდა, მაგრამ უულს კი აჩუქებ-
და, რომ სალომეიასთვის ეთქვათ ოღონდა, ბატონი ვერ
ვიჩოვნეთო. ვინც მოვიდნენ გაგზავნილები, უველამ ის

უთხრეს რომ ვერ ვიპოვნეთო, ბოლოს შეა-ღამე რომ
გადავიდა, მოვიდა მეათე გაგზავნილი ურია და უთხრა
სალომეიას, რომ თქეტინი ქმარია თუ ვიღაცა, გრავ
ჩერნომისკისთან არის ვახშმათ და ახლავე მოვაო.

სალომეია დამშვიდდა, მაგრამ ეს ვახშმამიც გაცე-
ლდა, ამისათვის რომ დიმიტრიცეკი მაშინ მოვიდა, რო-
დესც ცისკარმა დილით თავი ამოუღ.

— ჰო ჩემო სულიკო, აქ მე ვიჩოვნე მოთელი
ჩემი მცნობების პოლკი, გრაფმა ჩერნომისკიმ, ვახშმათ
მიძინატიუა და მთხოვა ქალალდის თამაშობა. კარათ იცი
უარის თქმა უზრდელობაა! მაგრამ კარგა-რამ მომა-
კონდა, უირიმში ერთს ძვირ-ფას მამულსა ვეიდულობ,
სამოთხეა სწორეთ! ჩინებული მამულია! მარტო თხი-
ლი იუიღება ოთხი ათასის, თუმნისა წელიწადში, ღვი-
ნის და სსუა სილის გარდა; აპელისის, ლიმონს, ანა-
ნასებს და ამ გვარებ რაღაცაებს არ ვანბობ, ეს იქით
იყოს. მზათ სასახლე გაკეთებული, მებილებით გაწეო-
ბილი. ზედ ზღვის პირზედა.

— ახ, ეს რა სასიამოვნო რამ მითხარ!

— შემთხვევით ჩავიგდე ასე იაფათ; ბერ კიჭეც
მივეცი, ხუთასი თუმანი.

— სულ როგორ გაურიგდი?

— ერთს მილიონს.

— ერთს მილიონს! ოჟ, მერე ეს ფული საიდან

მივცეთ. მე ათი ათასი თუმნის მეტი რომ არა მაქტეს.

— რას ანბობ ჩემო სულიკო. შენ არ იცი ათი ათასი თუმანი ნაფდი ფული რას ნიშნავს ჩემისთანა გონიერი კაცისათვეს. აქ ჭიშა და ხერხი უნდა. ეგაც ისე არის, როგორც რომ ათი ათასის კაცით, ჭიშიანმა და გამოცდილმა გენერალმა დაამარცხოს მილლიონი მტრის ჯარი.

— ას, ჩემო შეგობარო, როგორ პოეტურადა სჯი.

— არა, ღწეოს გულისათვეს, პოეზიაზე ნურას იტყვი; ხომ იცი არ მიუვარს წინააღმდევობა. მაგრამ ახლა ლაპარაკის დრო აღარ არის, უოველთვეს საქმის გაეეთება დილითა სჯობია, მინამ საღამოზედ ... უფრო დამათვრეს წუხელის უირიმის უურმნის შაპანცეკითა, რომელიცა ჩუდებს მამულში დაუუენებიათ. ახლა კი დროა დავიძინო, თორებ კისერი მწედება, დამე მშვიდობისა!

სახლის მებნას მოელი ერთი კვირა სდევნა დიმიტრიცეკიმ; ამ დროს განმავლობაში, ბევრნი ვიღაცები მოდიოდნენ ვიზიტზედ დიმიტრიცეკისთან, რომელიცა გაცნობდა სოლმე სალომეიას, და ეტეოდა, რომ ისინი იუვნენ კიევის გუბერნიის მებატონები. სალომეია პეტროვნას არ მოსწონდა იმათი ქცევა, რადგანც თავიანთ თავს ბევრს თავისუფლებას აძლევდნენ და დიდად სწუს-

და, რომ დიმიტრიც სახლში ამისთანა უზრდელს სალსს ატარებდა.

— მე მიკვირს, თუ რამ გაფიქრებინა, ამისთანა საძაგელის სალსის გაცნობება. უთსრა დიმიტრიც სალომეიამ.

— აქ აგრეთვი ჩვეულება არის, ჩემო სულიკო. უნდა შეაჩვიო, როგორ იქნება; მაგრამ ესენი სულ სულელნი არიან, მე შენ გაგაცნობებ, კარგად გაზიდილს და განათლებულს კაცს, გრაფს ჩერნომისკის.

— თუ გრევარდე, არა ვის გაცნობება ჩემთვის საჭირო არ არის. მე მხოლოდ მინდიხარ შენ, სხეულის აჭირო არავინ არის!

— ფუ, ეს რა ბარგი ავიკიდე! სოჭუა თავისთვის დიმიტრიც იცის.

— ნაცვლად იმისა რომ მოუცდო, ჩემს ალექსიანს ლაპარაკს უური, შენ თითქოსო შემომწერი . . . ეგ მე მკლავს!

— არ შეიძლება, საუშარელო! შენ სულ ის გინდა, შენ სურვილზედ იუოს.

— რა მინდა აბა ჩემს სურვილზედ? მხოლოდ ამასა გთხოვ, არავის გაცნობა ჩემთვის საჭირო არ არის.

— მეც კაცი მქვიან, მცნობები შეკანან, გელს ხომ არ ავიღებ იმათზედ. აბა, ავდგეო და წავიდეო ჩე-

ცნს ახალს მამულში, უირიმში, თუ კი მცნობები არავინ გვეუოლებიან, სამს სალხში, აბა რა ვიქენებით. სულ ხომ თხილს არა ვჭამთ.

— ჩუდინა გვაქშს ღონის-ძიება, ათი ათასი თუ-მანი თუ რიგიანათ მოვიქცევით, დიდხანს გვეუოფა, თითქმის სიკედილამდინ.

— ერთი მითხარი ღულისათუს, ათი ათა-სი თუმანი, დიდი ფულია? მერე ისიც უირიმში, სადა-ცა მარტო პირველად რომ გავიმართნეთ ორი მაგდე-ნაც არ გვეუოფა, თათრულად ხომ ვერ ვიცხოვრებთ; მე მგონდა არც შენ მოინდომებ ამასა.

— საიდამ მოვიტანოთ მილლიონი? მაგრამ მე არ ვიცი შენ რა შეძლება გაქშს.

— საქმეც ეგ არის რომ არიცი და ლაპარაკობ კი. ვიუიდა და ერთ მილლიონსაც მივცემ, მაგრამ უჩერნო-მსეოთ, უგრიფოთ კი არ შემიძლიან. უჰ, აგრ ისიც მოვის, სთქუა დიმიტრიცეკიმ რა დაინახა ფანჯარიდგან დროშეით მომავალი, თუ ღმერთი ვწამს რიგიანათ და-ხვდი, ალერსიანათ; ჩემი დიდი მეგობარია და დიდად მდიდარი მებატონე, მაგისი იმედი მაქს, რომ მაგისა-ვან უნდა ვისესხო ის ერთი მილლიონი. ორ სამს წელიწადში მივცემ მაგ ვალსა, მარტო უურმენი იუ-დება იქ წელიწადში ათი ათასის თუმნისა.

— ოჸ. კრაფო, დილა მშვიდობისა, მობრძან-

გთხოვთ იცნობდეთ ჩემს ცოლსა.

ჩერნივცი გაჰყვირდა, რა ნახა ქალი, მდიდრულად ჩაცმული და მშვენიერი.

— მე არ ვიცოდი თუ ცოლი გუვანდათ? უთხრა იმან დიმიტრიცეკის; ბეღნიერი უოფილსართ რომ ამისთანა ღიღებული მეუღლე გუოლიათ. მომიტევეთ ბატონო, რომ გიასელით ამისთანა უბრალო ტანისამოსით და არა ფრავით... ეს ჩემი ბრალი არ არის.

სალომეია დაჯდა და სთხოვა ალექსით იმასაც დაჯდომა. რასაკვირველია, როგორც კარგად გაზრდილმა და დიდ საზოგადოებაში მუოფმა ისე დაიწეო ლაპარაკი სალომეიამ, რომ მეტად მიიჩიდა ჩერნომისკის გული. სხეულა შორის ბოლოს უთხრა ჩერნოვიკიმ:

— მე დღეს, ოქტომბერი ქმარი უნდა წაგართოთ.

— მაგითი დიდს ქმაუოფილებას მომაკლებთ, უთხრა სალომეიამ, მაგისი განშორება, ჩემთვის სიკუდილია.

— რა ბეღნიერნი ხართ, მიუბრუნდა ჩერნომისკი დიმიტრიცეკის.

— სრული ბეღნიერი ვარ, სთქმა დიმიტრიცეკიმ, რა გამოართო სალომეიას კელი; ჩემინ ისე ვცხოვრობთ, როგორც ერთ სულ და ერთ ხორც.

— დიდი ხანია ჯუარის წერა თქუცინი?

სალომეია გაწითლდა.

— საკმაოდ დიდი სანია, უპასუება დიმიტრიცეკიძე,
გახსომს მე და შენ რომ ვნახეთ ბოლოს ქამს საუც-
კისას, მერე ხომ მოსკოვში წავედი. „ქ შემიუვარდა და
შეიქნა მას აქეთ ჩემი.

— ნიმნავს ერთი წელიწადი უოფილა?

— დიახ, რვა თვე იქნება.

მწუხარებით სალომეიას ოფლმა დაასხა, უნდოდა
ამდგარიეთ და მეორეს ოთახში გასულიერ, ამ დროს
შემოვიდა ერთი ვიღაცა აფიცარი, რომელმაცა შეკრ-
თომით წამოიძახა „ახ“ და მივიდა სალომეიასთან, რო-
მელსაცა კელი სთხოვა საკოცნელად. ამ აფიცარს მკი-
თხველნი არ იცნობენ, მაგრამ სალომეია ჰეტროვნა კი
ძრიელ კარგად იცნობდა, რადგანაც მეგობარი და მცნო-
ბი იუო იმისი ქრმისა და სმირნად დადიოდა მოსკოვში
ერთის სიტყვით ეს აფიცარი იმისი ქრმის ამხანაგი
იუო, ერთს ჩოლკში მსახურებდნენ და საზინადარი იუო
იმ ჰოლკისა.

რა ჩეულებრივ აკოცა სალომეია ჰეტროვნას ხელ-
ზედ ჭერითხა.

— როგორა ბმანდება თქეულნი ქმარი? ეს რო-
გორ მომსდარა, რომ აქეთ წამოსულხართ?

— რა მიუტირს, ვერ მიუურებთ რომ კარგათა ვარ!
მიუგო ჩქარა, გაბედვით დიმიტრიცეკიძე.

— როგორ, ვეოდორე ჰეტროვი იალიკოვი არ

არის ამისი ქმარი? უთხრა აფიცარმა შეკრთომით.

— სწორეთ აგრე. მიუგო დიმიტრიცვიმ. მაგრამ ახლა კი მე გარ.

— როგორ?

— როგორ ჭ, ის მოკვდა!

— მოკვდა! ას, ეს რა მითხარი, უთხრა ვწუხა-რებით კაზნაჩეიმ, მაშ ნიშნავს ახლა მამკვდარა, ამისა-თვს რომ ეს ორი კვირა იქნება რაც იმისაგან წიგნი მივიღე.

— დიახ დიდი ხანი არ არის, ჩეცნი წამოსვ-ლის წინა დღეებში გადაიცვალა. სთქა დიმიტრიცვიმ რა აირია ჭკუისგან.

— ოჟ. როგორი ვწუხარ! სთქა კაზნაჩეიმ რა აცოდა რა ეთქო, რადგანაც სალომეია ჩეტროვნა ხმას არ იღებდა.

— დიახ, მეც მალიან ვწუხარ, მიუგო დიმიტრი-ცვიმ გულგრილად, რა არის ეპება გელი აეღო სტუ-მარს ამ საგანზე ლაპარაკისაგან, მაგრამ შეძით თვალე-ბში უეურებდა, ვნახოთ კიდევ რასა მკითხავსო. გრაუი ჩერნომისკიც გაკვირვებით ხან ერთს შესედავდა ხან მე-ორესა, კაზნაჩეი სრულებით ჭკუისაგან დაიკარგა. რომ ადარ იცოდა გაყვირვებისაგან, თუ რა ეთქო, წამოდგა, ერთი კიდევ აკოცა კელებზედ სალომეიას, გამოეთხოვა ჭ რა მიდიოდა ჩემულებრივ, წამოსცდა; კონკრეტულად; კონკრეტულად;

დორე ჩეტროვის თქმულის ქართველის ხელის მავიერ თავი დაუკრათო.

სალომეიაც ჩვეულს რომ იუო, წამოსცდა მაღლობელი გარო.

საზინადარი პირებია გავიდა, გრაფ ჩერნომესკიმ და დიმიტრიცებიმ გაისარხარეს. სალომეიამ ტუჩქიძი დაიკავისა და გავიდა თავს ლავ დასმული მუორეს თთაშვილი.

— ეს რა ისტორია არის? ჟეითსა ჩერნომესკიმა დიმიტრიცების.

— ისტორია კი არ არის, ისტროდუქციაა, მიუც დიმიტრიცებიმ.

— შევიტყო უფალო რაც შტუპა აქა! ასე მეგონა მართლა შენი ცილიდ არის მეოქი. წავიდეთ, წავიდეთ, ასლა კი ღრო არის.

— ამ საათში.

ის შევიდა სალომეია ჩეტროვნას თთაშვილი. ის წარმოლიდეო მდგავანედ და პირი წაეფლა ბალიშებში.

— სმინავს! წაილუდლუდა დიმიტრიცებიმ, რა გამოტრიალდა თთაშითვან.

ოჟა, არა! არა მმინავს! სთქმა სალომეიამ, მაგრამ დიმიტრიცები კიზეც გრვიდა.

სალომეიამ პირებებად იყრძნო, რომ მოტუვდა და დაწეო გულ-მხურვალედ ტირილი, მაგრამ ტირილი,

უკადრისად მიაჩნდა. ისა გრძნობდა, რომ დიმიტრიც კი ის არ უუვარდა, მაგრამ თავის თავისათვის კი ვერ გაუბედნა ეთქვა, არ უუფარვარო. სალომეია ამშარტავანი იუო და მედიდურის გულისა, იქნების თავი არ დაემდებლებინა, რომ ეს ეთქვა თავის თავისათვის. სადამოზედ, მარტო რომ იუო, კარები გაიღო და შევიდა ჩერ-ნომსკი.

— მომიტევეთ ბატონო, უთხრა იმან; რა მეტა-ლებით, მოვედი გამოგისწნათ როგორმე იმ კაცისაგან, რომელიცა თქუმტნ დაგდუნავთ.

— რომელი კაცისაგან, უფალო? ჸეითხა ამშარტავანად სალომეიამ.

— იმ კაცისაგან, რომელიმაცა მოგატუა, რომ ვითომც უუვარდი; იმ კაცისაგან, რომელიცა არის ვარ-უნილი ქადალდის მოთამაშე და უსეინიდისო!

სალომეია ზეტროენა გაუყითლდა.

— მე რომ თქუმტნა გნახეთ, არ შეიძლებოდა არ შევწუხებულიუგვ, ისეთი მშენიერი სარ და ისეთი ანუ-ლოზი... იმ უსეინიდისომ, რომელიცა დარწმუნებული ვარ არ გიუვარს, ახლა, ამ საათში ერთს აღავს რაც რამ ებადა სულერთიან წააგო და ახლა იქუმტნებდ მო-დეა საქმე. ეთამაშება თქუმტნებდ, რომელიცა დაგაფასეს ას თუმნათ... მე ეს სამინელება ვერ ავიტანე, გამო-ვირბინე თქუმტნთან და გევედრებით იუწეო ჩემს მფარვე-ლობასა ქვემე ...

— დაიგარებე აქედან! შეჭევირა სალომეია შეტროვნამ და აჩვენა კარები. დაიგარებე აქედან, მინამ კაცებისათვის არ დამიძახნია.

ჩერნომისკი კამოვიდა

— როგორც ხე, ისე გამეშებული და შირდია და-რჩა სალომეია შეტროვნა. მრთელი დამე აღაგიდგან არ დამრულა, ისე მოუთმენლივ ელოდა დიმიტრიცეკის, რომ გულის წერომა წამოენთხსა იმასედ ... ინათლა თუ არა, შემოვარდა დიმიტრიცეკი, არეულის სახით, გა-ცვითლებული და გაანჩხლებული. სალომეია შეკრთა.

— ეს რა ანბავია? ნიკო, ჩემო მეგობარო! ჟეითხა სალომეიამ, შემინებულის ხმით.

წინა ოთახითგან შემოისმა უვირცლი და კარები გაედო, სალომეია შეტროვნამ დაინახა, ის კაცები, რომელიც დიმიტრიცეკის მოჰყვანდა ვიზიტზედ სალომეიასთან.

— დაიგარებენით აქედან! დაუუვირა დიმიტრიცეკიმ, რა წამოავლო სკამს კელი.

— ფულები მოგვიცი და წავალო! უთხოა ერთმა კმუხმა კაცმა, ლოთობისაგან ბირის სახეზედ შეცვლილმა, რომელიცა წინა დღეს იუთ სალომეია შეტროვნასთან ვიზიტზედ და დიმიტრიცეკიმ მოატუა, კიშის გუბერნიის მდიდარი მებატონე არისო.

— ეუარენით მანდ, თქმული მაღლებო! აქ ფეხი არ

შემოდგათ! დაუშვირა დიმიტრიცეკინ, რა შიაგუცა კარები. სალომეა, ამ ავაზაკებმა, რაც რამ მებაზა სულ მომი-
გეს ქადალდები! ეს შეიკა მაშენიკის ჩერნომისკისა არის! ...
კიდევა გაქცის ფული თუ არა?

— არა, კრისტიფ აღარა მაქცის, უთხრა სალომე-
რამ და თვალებზედ სელი მიიფარა.

— არაო? მაშ გათავდა საქმე. ფული არ არის,
დამბახა ხომ არის!

ამ სიტეტიზედ, დიმიტრიცეკიმ სტაცი მელი დამბა-
ხასა, რომელიცა კერძოზედ ეკიდა.

— ნეკო! რას შერები მავას? წილებ ჩემი ბრილი-
ანტის ნივთები; სულ ერთან რაც რამ მაბადია!

— მომყენი! სად არის? ჩქარა!

სალომეამ ამოიდო ჩამაღნითვან უთი. დიმიტრი-
ცეკიმ გამოსტაცა კლიითვან და შევარდა მეორეს თახაში.

სალომეას შემოესმა ხმა: „მომჟღვით თან, მოგარ-
ტოვთ თავში თქუცინ ფულები.

იმ დამეს სალომეა წერტოვნას მოყრია ტირილი,
კარგად რომ იტირა და მოილალა, გათვანებისას მოუ-
კიდა ბილი, როცა კარგათ გათენდა, თვალები გაასილა,
ნასა რომ პირ და პირ სკამსედ იჯდა, ტრახტირის
ჩატრონის ურიის ცოლი განსა.

— სად გადადისართ ქალბატონთ დღეს? ჭითსა
სალომეას განშამ.

— სად გადაედიგართ? ვინ გადადის? ჰეითხა
სალომეიამ.

— თქმულა ბიჭმა სულურთიან რაც იუთ თთაში
წაიღო და სთქმა ბატონი როცა მოვა ქალბატონის
წასეულანდ, მაშინ ტრანსტირის ფულს გაცისწორდებათ,
მე აյ შემოველი თქმულნან და თქმულ გი გმინავთ.

— დეკრიტ! ეს რა საქმე მომიჯიდა! დაიუგინა
სალომეიამ, და შემოჭერა გელი-სელსა რა ცდილობდა
განხისასთან დაემალა თავისი უსულურებითი მდგომარეობა.

— რაზედ შემინდით? ჰეითხა განსამა?

სალომეიამ თვალებზედ კელი მიღვარა და არჩევები
მიუვო. განსა ბირ და ბირ ფურადდებით უურებდა
სალომეიას და მიხვდა საქმე როგორც იუთ.

— მე მრიელ მებრალურებით ქალბატონო.

სალომეიამ არა უთხრა რა.

— აი, ვიღასიც ფეხის სმა ისმის. უთუოთ ბატონი
მოდის.

სალომეიამ მაშინვე შეხედა კარებს, მაგრამ დიმი-
ტრიცეცი კი არ იუთ, ის იუთ ჩერნომისკი.

მომიტევეთ, რომ გავხელე და მეორეთ გიანელით,
მე წინათვე გაგაფთხილეთ, მაგრამ არ დამიჯერეთ. ას-
ლა სულ გამოცხადდა; დიმიტრიცეცი აქ აღარ დაბრენ-
დება ... ის გაიქცა სათემანდაც ... გავიდა და ცემა-
მეორებთ ჩემს თხოვნას; თქმული ბედი მომანდეო მა-

იმ კაცს, ოომელსაცა შეუძლიან დავახება თქუცის მშვენიერებისა.

— თავი დამანებელ უფალო ღურის გულისათვის! უთხრა სალომეიამა, მე იმასვე გიმეორებ, რაც გუმინ გითხარი.

— გიჩვ ავიტან მაგ შეურაცხებასა, უთხრა ჩერ-ნოვეკის, რა გაუდიმა, მე ვუიქრობ, ოოდესაც დაშვი-დდებით, მაშინ დარწმუნდებით, რომ უპატრონოთ სართ უცხოს ჭყენანაში.

იმან ანიშნა განსას, განსა გავიდა მუორეს თთახ-ში, და თან გაჭერა ჩერნომესკი.

— გამიგონე საუშარელო, ეცადე როგორმე შენ ჩააგონო და ურჩიო, რომ დამიჯუროს რასაც ვეუბნები, გვიმისე? შენ ჩემგან გარეს საჩუქარს მიიღებ... მე ის ქალი მოიელ მომწონს. რასაც მაგაზედ დახარჯამ ტრას-ტირითვან, ერთს თრად ჩემვან. მიიღებ, მე მუონია თანხმა შეიქნებ, აი მინამ ერთი თქოთ შენი გასამ-ჯელო.

— მერე რაცა მართებს იმას ვინ მამცემს?

— ბეჭრის არის მოსაცემი?

— შესარ თუმანი იქნება ამ ერთს კვირჩები.

— ღჟ, ეგ ჩემი საქმე არ არის, ეგ დიმიტრიც-კის ანგარიშია.

— მე რა ვიცი დიმიტრიცკი სად არის, მე ამას

კი არ გაუშვებ აქედანა და, ეს ფრანცუქანკა არის თუ ვიღაცა, მინამ უულს არ მამცემს.

— განა ფრანცუქანკა არის? ჸა, ჰანი გაფარდეს ნახევარს მოგცემ, ოღონდა საქმე გაარიგე.

— არა, ნახევარი რათ მინდა, მინამ სულ არ ავიდუბ, არ შეიძლება.

— კარგია ერთი.

ჩერნომისკი წავიდა და განსა შევიდა სალომეიასთან.

— ოჟ, რა მყბრალები ქალბატონო, დაიწეო განზამ, მაგრამ ნუ ტირთთ, გერეთს ლამაზს ტირილი არ მოუსდება, მე ასლავე ვიცი, ბეჭნიერი იქნებით, თუ დაუასლოვდებით ბატონს ჩერნომისკის, ის ისეთი დიდი კაცია, მდიდარი . . .

— ნუ მყლაბარაკები იმასედ! უთხრა სალომეიამ მსანებითის სმით.

— ის ბატონი, რომელმაცა აქ მოგიუვანა, გაიცა და არ გამისწორდა უულებს, აბა ასლა ვინ მამცემს; ბატონი ჩერნომისკი მშირდება, მე გაგისწორდებიო; დაც კიბმანოს ქალბატონმა ეველაფერი მიართვიდ ნურას მოაკლებო.

— ღხ, ღმერთო! ეს რა უბედურება მეწია, ეს რა ქრისტიანები ჩავარდი! დაიუვირა სალომეია პეტროვნაშვრანცუსულს ენაზედ: მე შენ გიმეორებ, ნუ მიბედამ, ამ უსეინიდისის ლაპარაკსა. აი შენი უული . . .

ამ სიტყვაზედ, უნდოდა გამოემრო თითიდგან
ბრილიანტის ბეჭედი, მაგრამ რომ დაისედა, ნასა აღა-
რა ჰქონდა, მაშინ მოაკონდა, რომ დიმიტრიცებიმ გა-
მოართო, როდესაც თითზედ იშინჯავდა, გნახოთ მე
გამამაღვება თუ არა.

— რაო ქალბატონო, ბეჭედიც მოგაბარეს?

სალომეიას სული შეუხუთა მწუხარებისაგან.

— შარმიან ერთმა აფიცარმა მოიუვანა, კიდევ, მა-
რე შენსავით ვიღაცა ქალი აქ, მერე თითონ გაიქცა.
ის კი შენსავით ლამაზი არ იუღ. ერთი თვე მევანდა
სახლში, მინამ ჩემს ფულს გამისწოდებოდა.

კაქავებულიგით იჯდა სალომეია, ის უსურებდა
გაშტერებით განსასა, მაგრამ კი ვერა სედავდა დიდ
სანს ელაპარაკებოდა განსა, გარუნილების სარებლო-
ბაზედ, რომ ესები როგორმე ეცდინა, მაგრამ იმას
სრულებით არა ესმოდა რა.

ამ დროს ვიღაცა მგზავრი მოადგა ტრატორისა.
განსა გაიქცა შეუტუღ ვინ იუღ, სალომეია დარჩა მარ-
ტო. ამ საშინელს წამში, ცრუმლები გადმოსცეიგდა
სალომეიას, და ბოლოს ჰქოთსავდა თავის მწუხარე თავზა;
ასლა რასა იქ ჩემთ თავთ? შენი ცხოვრების გზა წაი-
ბილწა, ასლა რიღითი და რის იმედით უნდა მოატეუო
შენი თავი? ასლა ზომ იცნობ შენს თავსა, თუ ვინა
სარ? ამშარტუავნად თავი რომ მოგქონდა, ის ამარტავ-

ნება აღარ შევიძლიან! უკელაზედ დაბალი თვთონ შენა
ხარ!

მგზავრი, რომელსაცა განსა მიუვება და რომელიცა
ტრასტირს მიადგა, იუო ჩეტნი მცნობი ფილიპე სავი-
ჩი, რომელიცა მოუდა გუვერნანტის მოსამებნელად,
თავისის შეილებისათვის, მადამ ვოჭიოს მაგიურ, რომ-
ლის ანბავი აღმარტინ, ამის წინა თავში.

— თქ, სახლის ბატონო, გამარჯობა ჩემთ სუ-
ლო! უთხრა იმან, რა გამოუო კოლლიასკითვან თავი
და გამოდითდა თრის ლაქის შემწეობით: აი, განვებ
შენთანა გხდები, რომ ვიცი ჩემთვს უკელოთვს თთასე-
ბი გაქშის შესახული.

— გასლავთ ბატონო, გასლავთ, მობმანდით!

განსამ წაიჟანა შირ და შირ ფილიპე სავიჩი იმ
ნომრისაგენ, საიდანაც გაიქცა დიმიტრიცები და დაუარა
ორითდე ჩულფალასი, რომელთ რიცხვშიაცა იუო
სალომეია პეტროვნაცა.

— მობმანდით აქეთ, ეს უკელაზედ საუკეთესო ნომე-
რია, ეს არის დღეს დაცალეს.

— ეჭ, აქ ვიღაცა ქალია, უთხრა ფილიპე სავი-
ჩია, რა შეისედა თთასში.

— ეს ბატონო ფრანცუჟანეა გასლავთ, ამას სხეუ
ნომერში გადავიუვან. მომიტევეთ ქალბატონო, ვთხოვსთ
აქედან გამოხვიდეთ, ეს ბატონი უნდა დადგეს ამ ნო-
მერში.

— ეს რა ანბავია? სად წავიდე? ჰქითსა ჩალო-
მებამ, რა ჩაენთო მეტის სიაშესლისავან ჭ რა მოერია
მედიდური გრძნობა.

— რას შერები, რას? როგორ შეიძლება რომ
ჩემი გულისათვს აწესებ, უთხრა ფილია სავიჩმა; მო-
მიტევეთ ბატონო, რომ შეგაწესათ ამ დედაკაცმა, მე
მავაზედ სრულებით თანახმა არ გავხდები, ღულის
გულისათვს ნუ შესწუხდებით. სხეული თანახმა მთმეცი,
მიუბრუნდა განხიას.

ფილია სავიჩმა რა თავი დაუკრა გამოვიდა გარეთ.

— რა მშენერი ქალია! არა შენ სულელო რო-
გორ გაბეჭე იმისი შეწესება? ვინ არის ეს? ჰქითსა.

— მეონია ფრანცუჟანკა გასლაჭო.

— იქნება მართლა? ას, ეს რა სასიამოვნო რამ
მითსარ. მაღამა სომ არ არის? არ დამიდება ჩემი
შეიღებისათვს გუვერნანტება? მურე მაგისათვს მოესულ-
ვარ აქა. რომ გუვერნანტება ვიშოვნო? მალიან შეჭირე-
ბა მაღამას დაჭერა.

— ეს ქალი გიღამაც მოიგეანა ჭ თავი დაანება.

— იქნება მართლა! ას შეწენებული, თავი დაანე-
ბოს კაცმა ამისთანა მშენიერება. ვინ იქო ის, აშისი
ქარი იქო, ოუ . . .

— მე რა ვიცი ქმარი იქო, ოუ სხეული.

— რა ჩემი საქმეა ვინც უნდა ყოველიც, ვინ

არ არის ცოდვილი; ოდონდა ფრანცუზულს კარგათა
ლაპარაკობდეს, დიდის კმაყოფილებით ავტოგან, კარგ
ფას მივცემდი, მაგისთანა მაღამაში. მიდი, მიდი ერთი
ჭყითხე, შეიძლება თუ არა გუვერნანტათ დამიღვეს,
კარგს ფას მივცემ და გველაფერი მსათ ექნება, გვიჩაუიც
საგუთარი ექნება.

— მე ვეტევი გველას, მაგრამ ფული რომ მარ-
თებს, იმასაც თქვეტნ გამისწოდებით.

— რასაგვირველია, იმასაც გავისწოდები, ისე
მომეტონა.

განსა შევიდა სალომეიასთან.

— აი, ქალბატონო, უთხრა იმან, როგორი ბედ-
ნიერი სართ, ეს ბატონი ახლა რომ მოვიდა მაღამად
ვიჭიროთ, რომ ფრანცუზული ასწავლოთ იმის შეილებს.

სალომეია შეკრთა მწუხარებით.

— კამაგირი რაცა გსურთ, გველას გაძლევთ,
თქვეტნ იმას მალიან მოეტონეთ... ეს ისეთი ბედნი-
ერება არის თქვეტნთვს... რაც ფული გმართებთ ჩემი,
იმასაც ის ბატონი მაძლევს.

— მაგას ურიის გოგო მეუბნება და მიბედავს!
წამოსთქუა სალომეიამ მედიდურად. ოჭ, ღმერთო, ღმე-
რთო!

— რა არის, რომ ურიის გოგო ვარ ქალბატო-
ნო, ბატიოსანი მაინცა ვარ! მე ურიის გოგო ვარ,

მაგრამ შენ კი ფრანცუჟანვა სარ! გნებავთ, კარუი, არა, თქუცი ნებაა! მე თქუცითვსა ვცდილობ და თქუცი კი ამპარტავნებთ. არ ვიცი საიდან რას იშოვნით რომ გამისწორდეთ და დღეის ამას იქთ სვათ და ჭამოთ. სწორე გითხოვა ამ თასს ვეღარ გაქირავებ. აბა საიდან მომცემ, ჯერ ისიც გერ მოგიცია, რაც თქუცისურ არის.

— გავალ, გავალ, უვიროდა სალომეია,

ვინ გაგიმვებს — რომ გასვიდე, უთხოა განზამ, ჯერ გამისწორდით და მერე საცა გნებავთ მიბმანდით. სწორე გითხოვა თუ არ მომცემთ, მოლიციაში ჩაგასმევინებ. ისიც რა ვიცი, ვინა სართ.

— სად არის ის უული, ვისეც მაღამად უნდიან, დაუმახე აქა! უთხოა სალომეიამ, რომ ნასა თავისი საქმე ცუდს მდგომარეობაში იყო.

— თქუცი ტევილათა სპავობთ წემზედ ქალბატონო; მე თქუცითვსა ვცდილობ, ჯავრობა არ გამოგადება წემთან, უთხოა განზამ რა გამოდიოდა სალომეიასაგან.

— ოჟ, ღმერთო, რა მეშველება, რა იქნა! სთქუა სალომეიამ და ბირქეე დაუცა მდიგანსუდ.

ცრემლები სელასლა გაღმოსცვივდნენ თვალებიდებან; რამწამს შემოესმა სალომეიას ფილისე სავიჩის ფეხის სმა, უცსლავე წმიდას და დავდა მედილურად.

ფილიპე სავიჩი შევიდა; იმისი მხდო სახე, მოწოდებულია და გამარტივილია; ამასთანავე იწეო ღიმილი.

— მე მქონდა ბეჭნიურება და გთხოვთ, მაღამ . . . დაიწეო იმან.

— მოწეალეო კელიწიფავ, მე არ შემიძლიან გრამბოთ ჩემი უბედერება, მაგრამ დიდის ვეზრებითა გთხოვ დამკსმარეთ, გამომისხვათ შერცხვენისაგან და მისცეთ ამ ურის გოგოს ის ფული, რამდენსაც ითხოვს; აშას ვარდა მამცეთ თქუცის სახლში ერთი კუთხე, მინამ ჩემი ნათესავები ფულს გამომიგავნიდნენ.

— ინებეთ თქუცის ჭირიმეთ, რათა სწუხვებით ფულისათვის. მე თქუცის მოგართმევთ ჩემს სახლს, ეკიპაჟს და ვაშავის რამდენიცა გსურთ.

სალომეიას თავის მოუვარება კელისლად დაუტრიალდა. ის შევრთა.

— მე, მეავს, სწორეთ მოგასხენოთ, თხუთმეტის წლის შეილი, ერთიც ქალი, ათის წლისა, განაგრძელა ფილიპე სავიჩმა, მსოლოდ მსურს იმათ ფრანცუზული ასწავლოთ. ჩემი ცოლი მრიელ კეთილი დედაკაცია, მაგრამ ავათმეოფობს. მე მრთელს ჩემს სახლს, სულ თქუცის ჩავაბარებთ, როგორც . . . როგორც სახლის პატიონსა, თუ რომ ისურვებთ . . . თუ რომ შეწუხებით და, ეს თქუცის ნება . . . ფული დაგჭირდებათ, თუ ეპინაჟი, თუ ტუალეტისათვის . . . რამ, უკელა მსათ მოგერ-

თმევათ.

სალომეა ეურს უგდებდა ამავის ჩაფიქრებით.

— მე თანასმა ვარ. სოჭუა ბოლოს გაბედვით.

— დიდად, დიდად სასიამოვნოა, მე ბედნიერი ვარ რომ ეს ასე მოხდა, სოჭუა ფილინე სავიჩა, რა მივიდა სალომეიასთან და აკოცა გელზედ. ნება მიბომეთ შევიტეო, თუ რა გქვიანთ?

— ჩემი სახელი არის ... სალომეია.

— სალომეია! რა ჩინებული სახელია. ფრანციის რომლის გუთხიდგანა სართ?

— მე? ... ჩარიჟიდგან.

— დღეს ნება მიბომეთ, გაფათაო თუ რამ სხეული საქმე მაქტეს და ხეალ წავიდეთ ჩემს სოუელში. უმორჩილესად გთხოვ უბმანოთ მოხამსახურეს, რაცა გნებავთ მოგართონ.

— ჩემთვის საჭირო არის დავრჩე აქ რამდენიმე დღე,

— როგორც თქუცი ნებაა. უთხოა სალომეიას ფილინე სავიჩა, რა კიდევ აკოცა სელზედ, და გამოვიდა გარეთ.

სალომეია როდესაც მარტო დარჩია, მიეცა ლრმა ფიქრის და წარმოუდგა განვლილი ბედნიერება ქმრის ხელში, ასლანდელი უბედურება და მომავალი, თუ რა ქენებოდა. ურიის კოკო მალმალ შემორბოდა და კით-

ხულობდა, სომ არა სურდარა, მოერთმია.

შესძმეს ღღეს ფილიჩე სავიჩხა სთხოვა წასკლა, მაგრამ პასუხის მიცემას კიდევ ვერა ჭრედავდა და უბნებოდა რომ ცოტა შეუძლოთ იქთ, იმას იმედი ჰქონდა, კიდევ დაბრუნდებოდა დიმიტრიცე, დაიხოქებდა იმის წინ და მოტყებას მოითხოვდა. იმას ასე გვონა, უსლი რომ წააგო და ბრილიანტები დასტუუვა, იმისი რცხვენოდა დაბრუნებულიყო, იმას ის იმედი ჰქონდა, სიუშარული კიდევ მოაბრუნებდა.

— თო! მე შზათა ვარ, ვიცხოვო იმასთან ქოში და გელიაქმით შევინახო ის. ფიქრობდა სალომეა.

შრთელი ერთი კეირა ვერ ბედავდა წასკლასა; ბოლოს იმულილმა დასთრუნა სიუბრული, იმედი და ფილიჩე სავიჩხა, თავისის კელით ჩასვა გვიჩაქმი, რომლით გააქროლა თავის სოულისაკენ.

ფილიჩე სავიჩი, რასაკვირველია გზაზედ ცდილობდა ესწავლა ფრანცუზული. ის ჰქითსაგდა, თუ როგორ უნდა ეთქმია ფრანცუზულად: რას მიბანებთ; რა გნებავთ, გამარჯვება და ამ გვარები.

სალომეა ჰეტროგნას რომ მეტი გზა აღარა ჰქონდა, რა უნდა ექნა, უნდა პასუხი მიეცა.

— ჸმ! შენისთანა ბებერი სულელი, უნდა უფრო გაასულელოს გაცმა, ჰყვიქრობდა სალომეა, იმ იმედე-

ბზედ, რომელიცა ქიონდა ფილიჩ სავიჩს.— მოაშეუე
ბებერი! ეს სასაცილო უნდა იყოს! ეს შემთხვევა, ცო-
ტა მწესარებას დამიკარგავს... კარგი! მე თქუცნ გას-
წავლით გაცთა, დედაგაცის გადრესა!

— რა მშენიერი ენაა ფრანცუზული ენა სალო-
მეია პეტროვნა, რა ლამაზი და სასიამოვნო! მერე თქუ-
ცნ რა ჩინებულად ლაპარაკობთ! მე მევანდა ერთი
ბებერი ფრანცუჟანკა,— ფრანცუჟანკა იუო თუ არა დმე-
რთმა იცის, გამოთქმა სამაცელო ქიონდა, გინ იცის
რომელი ფრანციის სოფლითგან იუო. ახლა გრძელვ,
თუ რა განსხვავება არის, თქუცნ და იმაში. ის სწო-
რეთ პირუტივი იუო. გეფილებით პირველად ვწერავ ნამ-
დვილს, ფრანცუჟანკას თქუცნში; წერილი რესეთის ქალე-
ბი გის ეკადრებიან, რა სასხენებელი არიან!

სალომეიას, ისეთი უნებლივოთი სიცილი მოუვიდა,
რომ გაისარსარა.

— როგორ უნდა ფრანცუზულად, მაგალითად: რა
ლამაზი ხარ?

— Ge ruis un rieux son.

— შე სვი ზინ ვე ფუ. რა მშენიერი სიტუაცია!
ჭა? ეს როგორდა უნდა: მე მიუვარსარ?

— Ge ruis une bête à corne.

— შე სვი ზონ ბეტაკორ, მაღამ, ასეა?

— სოულებით აკრე არის!

— წერავ, როგორი ვისწავლე ფრანციზული!

— აბა ჩემო ლიუბოვა იაკოვლევნა, უთხრა ფილიპე სავიჩმა თავის ცოლს, რა მიიუვანა თავის სახლში, სალომეა,—ისეთი ფრანცუჟანეა დავიჭირე უმაწვილებისათვის, რომ საკვირველია! ეს იმ პრაჩა მაღამ ვოუეს კი არა ჰყავს, ესეც ისე როგორდაც შემთხვევით მოსდა, თორემ ბევრს გაუჭირდება ამისთანის შოვნა.

კეთილის გულის პატრონმა ჭ გულწრფელმა ლიუბოვა იაკოვლევნამ რა შეხედა ფრანცუჟანეას, იმის დიდებულს შეხედულობას, დიდგაცურს მიხრა-მოხრას, გაქვეირდა. იმან იურმნო მაშინვე, რომ იმასთან ისე სჩიდა, როგორც ერთი უბრალო ბუზი. არ იცოდა როგორ მოქცეოდა ჭ როგორ ელა-ზარავნა იმასთან.

— მომიტევეთ, უთხრა იმან რა წამოუდგა უქზედ, მე არ ვიცი ფრანცუზლი.

— მე რუსულიც კარგად ვიცი, მიუგო სალომე-იამ, რა მიუჯდა მდივანზედ გვერდს.

მრთელი სახლობა გოგო ბიჭებიანათ ისე უუშრებდნენ სალომეიას, როგორც ვიზიტზედ მისულს ერთს დიდს ვისმეს პრინცესას. მხოლოდ ფილიპე სავიჩს არ ეშინოდა ჭ არ ეკრძალებოდა იმის მედიდურობისა; ვინც იმის კელექვეითნი იუვნენ, იმათი არ ეშინოდა, იმას მხოლოდ იმათი ერიდებოდა ჭ ეკრძალებოდა, რომელნიც იმასედ მაღლა იდგნენ, არც

გიორგი შეშინებულა, რომელსაცა სალომეიამ თვალი
მოავლო სიამოვნებით. მამამ შეილი გააცნო, რო-
გორც მოწაფე.

მინამ ფილიპე სავიჩი ოთახს მოუმზადებდა, ლიუ-
ბოვა იაკოვლევნამ გატედა და ჭერითსა რაღაც რაღაცა-
ები; ბოლოს მეტად იამა, როდესაც სალომეია შევიდა
თავის ოთახში.

— ეს რა გიქნია ფილიპე სავიჩი, სად გი-
შოვნია მაგისთანა დიდებული ფრანცუჟანე? ეს ისე-
თი დიდი ვინმეა, რომ საშინელებაა!

— განა რომ აგრეა? მეც მაგისთანა მინდოდა
არ შეილებისათვის. მაშ უბრალოს ვისმეს ხომ არ დაუ-
ჭირდი. სთქეა ფილიპე სავიჩმა, ეს უბრალო ფრანცუ-
ჟანებისა კი არ არის; ეს არის ნამდვილი ფრანცუ-
ჟანე, რომელსაცა ძლივს შოულობენ კნეინები და
გრაფები.

ლიუბოვა იაკოვლევნას არ იცოდა რა ეთქო და
ხმა გაიკმიდა.

ერთს კვირას არ გაუვლია, სალომეია პეტროვნა
შეიქნა სახლში უყელაზედ პირველი. ფილიპე სავიჩი-
სავან სასტიკი ბმანება იუო სახლში მიცემული, რომ
უჟელა დაკრძალული უოფილიერ და ბრძანების მორ-
ჩილი სალომეისა. თუ რომ სალომეია პეტროვნა
მოითხოვდა წეალსა, ვინც შეესწორობდა იქ, ეველანი

უნდა გაქცეულიყვნენ წელის მოსატანათ, სხუანი უნდა ფრთხილათ უოფილიყვნენ თუ კიდევ რას ინებებდა. მინამ სალომეია იქ შემოვიდოდა, მოსამსახურები შიშველა გელებით ემსახურებოდნენ ბატონებს, ერთხელ რომ სთქუა სალომეიამ, რა საზისლარი გელები აქუ-სთო, ვის შეეძლო ახლა ტიტოველა გელებით სალო-მეიასთან შესულიუო, ფილიპე საგიჩისაგან სასტიკი ბმანება იუო, ვისაც ფერხატები ჭრონდათ, უნდა უოველ დღე სცმოდათ და ვისაც არა, სალფეტებში მაინც გაეხვიათ კელები და ისე ემსახურნათ; მინამ სალომეია შემოვიდოდა სახლში, დილითვან მოკიდებული შუა-ლამედინ მოსამსახურებისაგან უაყანი იუო, ერთხელ სალომეიამ სთქუა, ეს ამდენს რათ უაყანებენო და, მშვი-დობით! იმ დღითვან ისეთი სიჩუმე შეიქნა, რომ თი-თქოს სახლები ცარიელიაო. ვის შეეძლო მაღლა სმით ელაპარაქნა, მაშინვე ფილიპე საგიჩი უბმანებდა და პირ-ში სალფეტებს დაუცომდნენ; სალომეიას ემინა შუადღუ-მდინ, ზოგჯერ იმინებდა სადილს უკანაც, უველამ იცო-დნენ სახლში დიდით პატარამდინ, რომ სალომეია პეტროვნა განისვენებდა. იმის ოთახის წინ, გავლა ვერავის შეეძლო, უველანი დადიოდნენ ფეხის წვერე-ბსედ, დიდის სიფრთხილით.

თუ რომ სადილზედ საჭმელს მოიტანდნენ და სალომეია პეტროვნას არ მოეწონებოდა, მაშინ თითონ

ნოვარის, ტაფაში გარისავით მოსწოდნენ ისეთს დღეს დააუენებდა ფილია სავიჩი; თუ რომ ტანთ საცვალს სალომეა დაიწუნებდა, კარგათ არ არის გარეცხილი და დაუთუებულიო, მაშინ თითონ პრაჩას გარეცხამდნენ და ცხელს უთოს წაუსომდნენ; თუ რომ სალომეია სარგები რომ ჩაიხედავდა და ცუდათ ეჩვენებოდა თავი დავარცხნილი, მოსამსახურე გოგოს თმებს აცლევდნენ.

ფილია სავიჩის ცოლი, ლიუბოვ იაკოვლევნა თითქო იმ ოჯახში აღარ არსებობდა, თითქოს აღარ იყო; იმას ალარავინ რას ჰყითსავდა, იმისი საქმე შეოლოდ ეს იყო პრაჩისაგან ჩათვლით მიეღო სარეცხი და თვლით ჩაებარებინა. მინამ სალომეია შემოვიდოდა, რასაც საჭმელს ცოლი გააკეთებინუდა, ქმარი არის გითხულობდა, თითონაც იმასა სჭამდა და უველავერი მოსწონდა, რაგი ის შემოვიდა, ფილია სავიჩისაგან მოსვენება აღარ იყო, ეოველთვს ცოლს უტევდა, კარგი საჭმელები არ იყო დღესაო; ბოლოს ისე მიგარდა საქმე რომ ნოვარიც იმის განკარგულებას ქვეშ ჩავარდა.

უველანი თავებს აკანტურებდნენ სახლში დღით შატარებდინ; მორელს სოფელში შეიტევს რომ სალო-

მეია ჩეტოთვნა ბირეგელი ქალბატონი იუო სახლში, და ბმანება იუო ფილიპე სავიჩისაგან მიცემული, ვისაც რა საქმე ჰქონდა, იმას უნდა სლებოდნენ, თავის დაკვრით და მოწიწებით ეთხოვნათ.

ლიუბოვნა იაკოვლევნა მხოლოდ ამითი ნუკე-შობდა, იულია ჩავლოვნა და ის დაიწებდნენ ჩერჩელს, და ბოლოს განშორდებოდნენ. გიორგიმ ფრანცუზულს ენას მაღიან ბეჭითობა დაუწეო, ამას გარდა ერთგუ-ლათ სწავლობდა სატყაპ, ტანციობას, ფორტოპიანოს და სწავლა. მაღიან მოწიწონა გიორგი სალომეიას, მე გავანათლებ ამის გონებას, ვაქცევ სამაცალითო კაცად, ჭყიქობდა ის. ჭორტოპიანო გადაიტანეს სალომეიას ოთახში, სადაცა ასწავლიდა როგოროც გიორგის, ისე ჩატარა ქალს როსალიას; სწავლის დროს ვის შეეძლო ასლო მიჰყარებოდა. სალომეიას ურმნობას დაუდგა შეიარელებითი დრო, იმან გადაიგიწეა დიმიტრიცკი, მაგ-რამ ეს მადამა სალომეია საშიში მადამა იუო გიორგი-სათვს. როდესაც თავის ასტრიტს თვალებში შესედავდა, გაწითლდებოდა სოლმე.

როდესაც კარგათ ეცოდინებოდა უროკი გიორგის, სალომეია თავსედ ჰკოცნიდა და განხვავება იუო

გიორგის გრძნობისათვის, სალომეიას ქცევა და ვოკი-
ოსი; ფილიჩე სავიჩი გიუდებოდა სალომეიას სიუქარუ-
ლით, მაგრამ იმისი გული გიორგის მიზიდა; ფილი-
ჩე სავიჩის რაც ორ საქმე ჰქონდა სულერთიან დაავი-
წება, ასე გასინჯეთ ის ფიქრიც შეუვიდა თავში, ორ
ცოლი არა ჰქოლოდა შეერთო.

— სალომეია პეტროვნა, უთხრა იმან ერთხელ;
თქუცინ ნამდვილს დედაზედ უკეთესი სართ ჩემის შვი-
ლებისათვის; იმ დღითვან, რა დღითვანაც აქა სართ,
მრთელი სახლი უქმდება დგას; თქუცინა სართ სრული
სასლის პატრონი, თქუცინთან დამალული არა მაქუსრი,
მოკეცით და მოიხმარეთ ისე, როგორც თქუცინი სურ-
გილია.

— მრიელ მომატებულს უფლებას მაძლევთ
ფილიჩე სავიჩ; თქუცინა გუავთ ცოლი, უთხრა სალო-
მეიამ გულ-წრფელებით.

ეს სიტუა უთხრა განგებ სალომეიამ, ორმ
შეეხავებინა იმისი მგზნებარე გული. ფილიჩე სა-
ვიჩი მისვდა თავისებურად, იმას ეგონა ორმ სა-
ლომეიამ უჩასუხა!

— ମେ ଶିଖିଲେବ୍ଜଦି ତଥାପିରେ ତଥାପିରେ, ତଥା
କିନ୍ତୁ ଏହି ବ୍ୟାକରଣରେ କିମ୍ବା

ଓଁ. ପ୍ରକାଶକଳିମ୍ବ.

1872 წელს.

„ცისკრის“ დაბარება შეიძლება ამ სახით:
ტფილისში, ადგილობრივ გაუგზავნელად თუ გაგზა-
ვნით, 8 მანეთი.

რედაქცია იმუოფება გუკის ხიდზედ, მირზოვის
შენობაში, მარტინებიანის სტამბაში. ქ. ტფილისში.

ვისაც ქურნალი დააკლდეს — თავის დროზედ არ
მიერთოს, უმორჩილესად ითხოვს რედაქცია, მაშინვე
აცნობოს ამ ადრესით:

„ცისკრის“ რედაქტორის ი. გერესელიძეს, ტფილისში.

Дозволено Цензурою. 30 августа. 1872 г.